

EKOŠOLSKI LIST

EŠL- št. 5/ 12. januar 2017

SO MED VAŠIMI NOVOLETNIMI ZAABLJUBAMI TUDI OKOLJSKE?

Novo leto je simbol novega začetka, zato ga mnogi izkoristimo kot razlog za nov začetek, za doseganje novih ciljev, razmišljamo o tem, kaj spremeniti, kaj izboljšati. V odnosu do samega sebe in do drugih. In čedalje pogosteje bodo med našimi zaobljubami tudi tiste, ki se nanašajo na okolje. Srečni in zadovoljni bomo lahko le v okolju, ki nas spodbuja, motivira, ki je zdravo. Zato vas vabimo, da še enkrat razmislite, kaj ste si zadali za novo leto, in morda dodate še kakšno zaobljubo, s katero bomo izboljšali naš planet in svoje življenje na njem.

Tako bomo vsi bolj nasmejani in srečni. Zato uživajte življenje, začnite ga vsak dan posebej, a vseeno od časa do časa preverite, koliko se držite svojih zaobljub. Da boste dihali srečo v sebi in okoli sebe.

Vdihnite, začutite zrak v svojih pljučih. Poglejte okrog sebe. Začutite srečo, ki jo nosite v sebi.

Ljudje pogrešajo svoj košček sreče, pa ne zato, ker je nikoli ne bi našli, ampak zato, ker se niso ustavili, da bi jo zaužili. (William Feather)

V tej številki:

Eko-paket 2
Mladi poročevalci
Ekokviz SŠ

Prva delavnica in mednarodna konferenca o odgovornem ravnanju s hrano 3

Primeri dobrih praks 4
Učinkovita raba energije

Ekokviz OŠ 5
Gospa kuhla v projektu
Hrana ni za tjavendan
Ne meč' mo hrane stran

2	3	4	5	6	7	8	KOLENDAR DOGODKOV:
9	10	11	12	13	14	15	19. januar 2017: Šolsko tekmovanje Ekokviz OŠ
16	17	18	19	20	21	22	24. januar 2017: Informativni sestanek udeležencev Sejma
23	24	25	26	27	28	29	Altermed
30	31	1	2	3	4		1. februar 2017: Državno tekmovanje Ekokviz SŠ
15. februar 2017: Rok za oddajo prispevkov za Mlade poročevalce							
17. februar 2017: Državno tekmovanje Ekokviz OŠ							
24. februar 2017: Zaključek spomladanskega dela natečaja Eko-paket							
10. marca 2017: Zaključni dogodek projekta Eko-paket							
10. - 12. marec 2017: Sejem Altermed							
22. marec 2017: Začetek zbiranja plastenk PET v projektu Jaz, ti, mi za Slovenijo							
31. marec 2017: Rok za oddajo kuhalnice v projektu Hrana ni za tjavendan							
31. marec 2017: Rok za oddajo del v likovnem natečaju Trajnostna mobilnost							

USTVARJALNO IZ ODPADNE KEMS: VEČ KOT 500 IZDELKOV V JESENSKEM DELU EKO-PAKETA

Tik pred božično-novoletnimi prazniki se je končal jesenski del kreativnega natečaja Eko-paket. V petih tekmovalnih skupinah smo prejeli skupaj več kot 500 izdelkov. Z njimi ste nas navdušili, še zlasti zato, ker smo tokrat prvič spodbudili ustvarjanje športnih pripomočkov, kot so smuči, hokejske palice, loparji, drsalke in podobni, družabne igre in znak za jubilejni Eko-paket 10 let. Strokovna komisija prispevke že ocenjuje, tako da bomo kmalu razglasili najboljše.

Z novim letom se je začel drugi, spomladanski del natečaja. Ustvarjajte na temo gozda in svetovne znamenitosti ter raziskujte krožno gospodarstvo! Sodelujete lahko v petih skupinah: vrteci, 1. triada OŠ, 2. triada OŠ, 3. triada OŠ in srednje šole ter posebna kategorija. Več na www.eko-paket.si in na [spletnem mestu programa Ekošola](#).

MLADI POROČEVALCI V ZELENEM DELU O ODPADKIH

V letošnjem šolskem letu smo se povezali s časopisno hišo Delo in katedro za novinarstvo na fakulteti za družbene vede, da bi spodbudili učence novinarskih in foto krožkov ter dijake in študente k pisanju prispevkov o različnih okoljskih vsebinah. Tako so bili v zadnji številki Zelenega Dela oziroma na spletni ter facebook strani Dela v petek, 6. januarja, objavljeni izbrani prispevki iz projekta Mladi poročevalci za okolje, tokrat o odpadkih. Pripravili so jih:

- Rok Krivokapič in Zala Plevnik, OŠ Šmarje pri Jelšah, V nekaj letih bo odpadek le še muzejski rekvizit.
- Evita Brdnik, OŠ Ob Dravinji, Malenkosti gradijo prihodnost.

- Tara Šfiligoj, OŠ 8 talcev Logatec, Naše košare so čedalje bolj urejene.
- Stela Poje, Žiga Zajec in Neja Oberstar, OŠ Ob Rinži Kočevje, za prispevek o odpadkih, ki so večni problem.
- Anja Predovnik, Ekonomska šola Celje, Razgradljive plastenke so del rešitve.
- Članice novinarskega krožka, OŠ Ig, Količina mešanih odpadkov se zmanjšuje.
- Pia Kavčič in Klara Babnik, OŠ Louisa Adamiča, PŠ Šmarje – Sap, Ločevanje odpadkov in krožno gospodarstvo.
- Maša Kotnik, O cianobakterijah, potrošniški kulturi in mladih upih.

IZBERITE ŽANR TER PIŠITE, FOTOGRAFIRAJTE, SNEMAJTE O HRANI

Razpisane teme v projektu Mladi poročevalci za okolje do konca šolskega leta so:

- januar-februar: hrana (npr. kako odgovorni smo s hrano, kako dobro poznamo pot od pridelave hrane do hrane na naši mizi, potrošništvo in hrana, zavržena hrana in podobno),
- marec-april: biotska raznovrstnost (npr. invazivne rastline),
- maj: zdrav življenjski slog (npr. gibanje, pozitivno razmišljanje).

Rok za oddajo prispevkov o hrani je **15. februar 2017**. Pri izbiri žanra in pisanju so v pomoč navodila na povezavi [Mladi poročevalci](#).

EKOKVIZ ZA SREDNJE ŠOLE

Trinajstega decembra 2016 smo izvedli šolsko tekmovanje v Ekokvizu, v katerem je sodelovalo 2.620 dijakov s 56 šol. Dijaki so v

treh različnih testih odgovarjali na 30 različnih vprašanj izbirnega in odprtega tipa. Največje število doseženih točk v kategoriji srednjega poklicnega izobraževanja SPI 25 točk, srednjega strokovnega in poklicno tehniškega izobraževanja SSI/PTI 28 točk in strokovne in splošne gimnazije GIM 28 točk.

DELAVNICA GLOBALNO UČENJE: POGLED NA NAŠO PREHRANO

Decembra smo v sklopu mednarodnega projekta "Odgovorno s hrano" organizirali nadvse zanimivo in praktično delavnico, namenjeno predvsem mentorjem projekta. S predavateljicama **Andree Bullivant iz Anglije in Terezo Čajkovo iz Češke** so raziskovali **svetovne probleme današnjega prehranjevanja** ter izvedli več praktičnih vaj. Z njimi so na preprost način dobili vpogled v metodologijo globalnega učenja, da ga bodo v naslednjih korakih približali tudi otrokom, učencem in dijakom.

Gostji iz tujine sta globalen pogled na različne vidike prehranjevanja predstavili v celodnevni nizu medsebojno povezanih aktivnosti. Cilj delavnice je bil, da mentorji sami izmenjajo mnenja in zamisli o tem, kaj sploh je učenje za trajnostni razvoj in kako se ga učiti v svetovnem okviru. Vse aktivnosti z delavnice so uporabne tudi v razredu in jih je preprosto prilagoditi starosti mladih ter jih spodbujati k razmišljanju o današnjem svetu, k ustvarjanju novih povezav in globljega razumevanja, kaj je **medsebojna odvisnost in kaj pomeni po svetu**. Povezovali so jih z lokalnimi vprašanji, pogledi in konteksti ter z učnimi potrebami naših otrok in učencev. Mentorji so razmišljali tudi o tem, kako lahko sploh potekajo spremembe znanja, spretnosti, vrednot in dejanj.

MEDNARODNA KONFERENCA O ODGOVORNEM RAVNANJU S HRANO IN PRIMERI DOBRIH PRAKS

Organizirali smo tudi Mednarodno konferenco o odgovornem ravnanju s hrano in predstavitve primerov dobrih praks. Na njej je bilo 81 udeležencev iz 51 ustanov. V nagovoru je glavna republiška inšpektorica za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo mag. Saša Dragar Milanović poudarila pomen odgovornega ravnanja s hrano, še zlasti zaradi zavržene hrane, in ukrepe, ki jih na tem področju pripravlja in že tudi izvaja Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Udeležence je spodbudila, naj pedagoško moč in poslanstvo mladi usmerijo tudi v svoje domove. Preudarno nakupovanje, smiselna priprava hrane in globoko zamrzovanje presežkov hrane so jasna sporočila, ki bi jih morali upoštevati tudi v domačem okolju. Ob koncu nagovora je udeležencem zaželela, da bi dogodek prispeval pomemben delež k uresničevanju ciljev za manj zavržene hrane.

Pri predavanju »Učenje za odgovorno prehranjevanje (v svetovnem okviru), ki stas ga vodili Andree Bullivant in Tereza Čajkova, je bilo v ospredju vprašanje, kako lahko hrana na naših krožnikih spreminja svet. Josip Gregac iz Hrvaške pa je predstavil način dela in izvajanje aktivnosti v projektu Odgovorno s hrano (Mi jedemo odgovorno) na Hrvaškem in kako motivirati različne deležnike za pridobivanje novih znanj o odgovornem ravnanju s hrano.

PREDSTVITVE PRIMEROV DOBRIH PRAKS NA MEDNARODNI KONFERENCI

Drugi del konference je bil namenjen primerom dobrih praks. Na podlagi vaših odzivov s konference koordinatorjev in drugih dogodkov, na katerih ste predstavljali primere dobrih praks, si prizadevamo še okrepiti izmenjavo izkušenj, znanj in primerov z različnih področij. Največji poudarek je bil namenjen primerom odgovornega prehranjevanja, razumevanju vloge hrane in prehrane pri posamezniku ter poznavanju pozitivnih in negativnih vidikov pri pridobivanju in predelavi hrane.

Poleg odgovornega ravnanja s hrano so bile predstavljene tudi druge vsebine, ki ste jih izvedli v šolskem letu 2015/2016:

- Šolski vrtovi.
- Možnosti uporabe odpadkov v sekundarne dekorativne namene.
- Predelava oblačil.
- Ohranjanje zdravja vsakega posameznika in ne potrošniško usmerjenega načina zadovoljevanja naših potreb.
- Pridobivanje novih znanj, razvijanje sposobnosti kritičnega mišljenja in drugih osebnostnih in družbenih veščin, povezanih s svetovnimi izzivi.
- Poznavanje ekološke problematike pri posledicah cestnega transporta.

Predstavili smo kar 28 primerov dobrih praks iz 27 ustanov, in sicer iz treh vrtcev, dvanajstih osnovnih šol in dvanajstih srednjih šol. Povzetke posameznih referatov bomo predstavili v prihodnji številki EŠL.

PPT-predstavitve so objavljene na [tej povezavi](#).

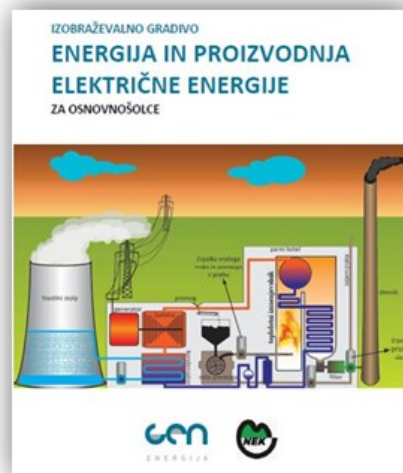
PRIROČNIKA O ENERGIJI

Težko si predstavljamo dan brez električne energije. Ko zaradi moči narave ali zaradi obnovitvenih del na električnem omrežju zmanjka elektrike, imamo občutek, da se je vse ustavilo. Ta čas lahko izkoristimo za druženje ob svečah, igranje družabnih iger, branje knjig in podobno.

V gradivu **Učinkovita raba energije** so zbrane aktivnosti, ki bodo v pomoč mladim in učiteljem pri obravnavi virov energije ali kot zanimivo branje in raziskovanje. Opisane aktivnosti so namenjene izdelavi različnih predmetov (okraski, pingvin, recikrirani papir).

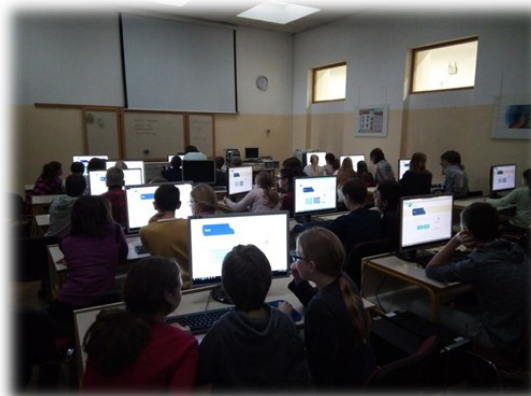
Dopolnjena izdaja izobraževalnega gradiva **Energija in proizvodnja električne energije** za osnovnošolce je povzeta po gradivu Roberta Rožmana, kjer je predstavljeno pridobivanje električne energije (termoelektrarne, plinske elektrarne, jedrska elektrarna). Podrobno so opisani obnovljivi viri energije: vodne elektrarne, vetrne elektrarne, biomasa, geotermalna energija, biogorivo in sončne elektrarne.

ŠOLSKO TEKMOVANJE EKOKVIZ OŠ 2016/2017

Šolska tekmovanja v Ekokvizu bodo letos potekala v **četrtek, 19. januarja 2017, med 7. in 15. uro na spletnem mestu Ekokviza**. V tem času na vaši šoli sami izberite termin, ki vam najbolj ustreza glede na druge šolske aktivnosti. **Tekmovanje zunaj tega časa ni mogoče**. Na šolskih tekmovanjih v Ekokvizu lahko sodelujejo tričlanske ekipe, ki so se prijavile na spletnem mestu Ekokviza. Vse ekipe z iste šole morajo tekmoovati sočasno. V izjemnem primeru, da v šoli ni na voljo dovolj računalnikov, da bi lahko vse ekipe tekmovala hkrati, morate o tem najpozneje do 12. januarja 2017 obvestiti organizatorje na naslov info@ekosola.si in se posebej dogovoriti o izvedbi Ekokviza.

V tekmovanju **sodelujejo učenci 6., 7. in 8. razredov iz osnovnih šol v programu Ekošola in drugih osnovnih šol, ki so se prijavile na tekmovanje**. Vsako ekipo sestavljajo trije učenci, posamezni učenec lahko sodeluje samo v eni ekipi, ki pa je oblikovana poljubno. Omejitev velja le za ekipe, ki bi jih sestavljali trije osmošolci. Takšne ekipe na Ekokvizu ne morejo sodelovati. Neprijavljene ekipe ne morejo sodelovati. **Mentorje prosimo, da preverite seznam prijavljenih ekip za svojo šolo na povezavi** z vnosom svojega uporabniškega imena in gesla, ki ste ga prejeli po e-pošti skupaj s kodo šole.

GOSPA KUHLA V PROJEKTU HRANA NI ZA TJAVENDAN

V šolskem letu 2016/2017 se je projektu Hrana ni za tjavendan pridružila prav posebna junakinja. To je gospa Kuhla, ki otroke in učence spremlja na poti zmanjševanja količin zavržene hrane.

Sodelujoče ustanove ste zato letos poleg plakatov prejele tudi kuhalnico. Namenjena je otrokom in učencem, da jo spremenijo v čisto svojo lutko, ki jim bo letos pomagala pri raziskovanju problematike zavržene hrane.

Prosimo, da nam lutko, ki jo boste ustvarili, vrnete v tulcu, v katerem ste prejeli kuhalnico. Naš naslov: Program Ekošola, Zavrti 2, 1234 Mengeš. Rok za oddajo je 31. marec 2017. Opremite jo z naslednjimi podatki: ime ustanove, naslov ustanove, ime in priimek mentorja, imena in priimki otrok/učencev, ki so lutko izdelali, ter starost ustvarjalcev. Vaše in naše gospe Kuhle že nestrpnost pričakujemo!

Skrb za okolje je del vsakdana, v praksi pa se marsikdaj pokaže nasprotno. Društvo Ekologi brez meja ozaveščajo o pravilnem ravnanju z odpadki in so za osnovne in srednje šole pripravili tudi filme s katerimi na nevsiljiv, zanimiv, šokanten, a zabaven način predstavljajo perečo problematiko.

OSNOVNE ŠOLE:

- ponudba: http://ebm.si/m/EBM_ponudba_OS_2016.pdf
- naročilnica: http://ebm.si/m/EBM_narocilo_OS_2016.pdf

SREDNJE ŠOLE:

- ponudba: http://ebm.si/m/EBM_ponudba_SS_2016.pdf
- naročilnica: http://ebm.si/m/EBM_ponudba_SS_2016.pdf

